

Thuis in het Verpleeghuis

Waardigheid en trots op elke locatie

Afspraken voor langere duur verbinden Friese organisaties

‘De vraagstukken zijn in Friesland al met al te groot om op het niveau van individuele organisaties op te lossen’, zegt Renate Kamphuis van zorgorganisatie Patyna. ‘Daarom hadden we een regionale toekomstvisie nodig die geen vier jaar maar twintig of dertig jaar mee kan. Anders gezegd, wat nu gebeurt is de opmaat voor de komende twee decennia.’

‘Mei elkoar’. Dat is – in goed Fries –zo’n beetje hét sleutelwoord achter de samenwerking in de zorgregio Friesland. Met elkaar dus, volgens bestuurder Renate Kamphuis, die zelf uit Twente afkomstig is. Nu zal dat in andere zorgregio’s wellicht net zo gelden met een vergelijkbaar sleutelwoord, maar toch is er iets dat in Friesland extra opvalt. Renate: ‘De grote aantallen vrijwilligers en mantelzorgers. Alleen al in mijn organisatie Patyna hebben we 1.500 vrijwilligers. Dat is de helft van het aantal medewerkers.’

In 2017 is het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg geïntroduceerd. Binnen dit kader wordt in het programma Waardigheid en trots in de regio de regionale samenwerking versterkt. Leden van het ondersteuningsteam (team WIR) en zorgkantoren ondersteunen 30 regionale V&V-tafels die samen meer dan 300 projecten hebben ingezet om de kwaliteit van de zorg aan ouderen te verbeteren. Doel: het aanpakken van instellingsoverstijgende knelpunten in lijn met de implementatie van het kwaliteitskader en de regionale visie. Dit najaar publiceren we een serie over regionale samenwerking. Dit is deel 1: Friesland.

Professionals slim inzetten

Met de vrijwillige inzet zit het dus wel goed in Friesland. Maar goed opgeleide professionals vinden en die vervolgens slim inzetten, dat is een ander verhaal. Net als optimaal gebruikmaken van de onderscheiden Friese domeinen. Dat andere verhaal is op dit moment wel actueel en wordt ook steeds urgenter. ‘Wat ook een steeds grotere uitdaging wordt, is de schaarste van de behandelaars in de rurale gebieden van het uitgestrekte Friesland,’ stelt WIR-coach Joyce Theunissen. Zij helpt bij het voorbereiden van bestuurlijke overleggen en adviseert projectleiders.

Lange-termijnvisie

‘Dat Friesland nadrukkelijk koos voor een regiovisie op lange termijn is bijzonder en onderscheidt deze regio van de andere regio’s’, aldus Joyce. ‘Het zijn afspraken voor vele jaren en die wetenschap maakt dat organisaties zich beter realiseren wat de deelnemers met elkaar voor de toekomst hebben te doen. Deze visie is verbindend en werkt organiserend zowel op de inhoud als voor de samenwerking zelf. Door een uitvoerige analyse van de ontwikkeling van de zorgvraag op de lange termijn heeft de regio leidende thema’s voor de toekomst bepaald. Friesland organiseert hiermee in feite een nieuw zorglandschap.’

Horizontaal en verticaal

Aan de visie, voortvloeiend uit het kwaliteitskader van 2017, werkt de Friese regio op dit moment hard. Met als uitgangspunt de maatschappelijke betekenis van ouderenzorg maakt de regio niet alleen horizontaal maar ook verticaal afspraken, denk aan gemeenten en corporaties. Die afspraken gaan over:

- huisvesting
- de arbeidsmarkt
- de schaarste
- anders werken
- anders organiseren
- de inzet van technologie

Domeinoverstijgende samenwerking was overigens in de eerste fase geen onderdeel van de financiering achter de regionale samenwerking. 'Maar de schaarstevraagstukken waar de V&V aan werkt, hebben nu wel de fase van domeinoverstijgend werken bereikt', zegt Joyce. 'De komende vier jaar zal hier meer aandacht naar uitgaan.'

Rol zorgkantoor

In het opzetten en uitwerken van de regiovisie is de rol van het zorgkantoor essentieel. Bert Bokma is inkoper bij zorgkantoor Zilveren Kruis. Hij legt uit: 'Onze rol is sinds de invoering van het kwaliteitskader een andere. Van de kassier tussen VWS en de zorgorganisaties tot een meer onafhankelijke partij die óver lopende dossiers heen en bóven de partijen staand regionale verbindingen weet te maken. We praten met vvt-organisaties, gemeenten, woningcorporaties en andere partijen over oplossingen voor de meest passende huisvesting en begeleiding van ouderen.'

Thema's

Om de gemeenschappelijke opgave handen en voeten te geven, heeft het Friese zorgkantoor vijf grote thema's benoemd. Verschillende zorgbestuurders treden op als trekkers van deze thema's. Onder de vlag van de thema's werken zij uiteenlopende projecten uit. Een stuurgroep van het zorgkantoor en een agendacommissie vanuit de bestuurders 'stutten' de thema's. Elk kwartaal komen de bestuurders van de bij hen horende thema's bijeen.

Deze themagewijze aanpak biedt ook de route waarmee de samenwerking in de looptijd van de lange termijnvisie hechter zal worden. 'Onder de thema's vallen diverse projecten waar verschillende partijen aan deelnemen', zegt Renate. 'De resultaten van deze projecten delen we met elkaar, zodat we van elkaar leren.'

Samen optrekken om meer te bereiken

Renate houdt zich in dit kader bezig met het thema ‘Goede coördinatie binnen het zorglandschap’. Renate over ‘haar’ thema: ‘Het gaat om samenwerking tussen zorgaanbieders binnen de Wlz, tussen verschillende sectoren en tussen domeinen. Cliënten moeten beter doorstromen. Het is een mooi voorbeeld van gezamenlijk optrekken in een gebied waar je als enkele zorgorganisatie minder bereikt.’

Renate geeft een voorbeeld: ‘De coördinatie van het tijdelijk verblijf had elke organisatie afzonderlijk voor zichzelf geregeld. Erg inefficiënt en niet fijn voor de doorverwijzers zoals huisartsen. Er is nu ook een totaaloverzicht beschikbaar door herstellzorg. Verbetering is ook op komst voor de overdracht in het algemeen. Elke organisatie in de keten heeft z’n eigen elektronisch cliëntendossier. De dossiers moeten overdrachten makkelijker maken. Het is een puur technologisch vraagstuk waar we werk van willen maken.’

Ruimte laten

De regiovisie is nog in ontwikkeling. Daarom vindt Renate het lastig om al concrete resultaten aan te wijzen. ‘We zijn vanuit een gedeelde urgentie nog volop in de processen bezig. Ik merk dat binnen Friesland alle regio’s bereid zijn om samen te werken en van elkaar te leren. Dat zou je ondertussen ook al een resultaat kunnen noemen.’

‘Aan de andere kant, we maken van provinciebrede oplossingen niet teveel een dogma’, licht Bert toe. ‘Soms is de provinciale jas voor een project gewoon net te ruim. Dan is het verstandiger om bijvoorbeeld voor Noordoost-Friesland een project aan te passen. Om dan later vanuit de gezamenlijkheid weer bij elkaar te komen.’

Ontschotten

Met de naderende beëindiging van de transitiegelden komen ook andere financiële oplossingen in het vizier. ‘Wij als Zilveren Kruis zullen voor 2022 en 2023 geld vrijmaken’, vertelt Bert. ‘En ook vanuit de themaprojecten waar Friese bestuurders nu bezig zijn, komen we ongetwijfeld op oplossingen die slimmere financiering mogelijk maken.’ ‘We zitten in een voortdurende zoektocht naar wat écht nodig is’, voegt Joyce toe. ‘De VVT-organisaties pakken hun rol in het toegankelijk houden en betaalbaar maken van de zorg voor ouderen.’

Het is, zo blijkt, vaak ook een kwestie van er samen uit willen komen, ook als de regelgeving nog niet zo ver is. Renate: 'In de samenwerking met de thuiszorg bijvoorbeeld lopen we tegen financiële schotten aan. Toch zitten we met gemeenten, thuiszorg en VVT bij elkaar vanuit de houding 'we weten dat de regels in de weg zitten, maar toch gaan we dit samen oplossen'. 'Regionaal samenwerken gaat vooral over eigenaarschap', aldus Bert. 'Denken vanuit zorgpaden bijvoorbeeld. We focussen ons niet op financiële belemmeringen, maar op wat wél kan binnen de Wlz.'

Duurzaam

Plannen zijn in ontwikkeling, het urgentiebesef is er. Toch weet iedereen dat het nog spannend kan worden. 'Domeinoverstijgende samenwerking met andere culturen en andere werkafspraken: dat gaat vast en zeker nog schuren', verwacht Joyce. 'We laten los wat vertrouwd is. Daar staat tegenover dat we weten wat er op het spel staat en hoe belangrijk het is om met elkaar in gesprek te blijven.' 'Dat het niet altijd makkelijk zal zijn, is geen punt', besluit Renate. 'Als het linksom of rechtsom maar leidt tot duurzame oplossingen voor de uitdagingen waar we nu voor staan.'

Door Rob van Es

Meer weten

Lees ook deze artikelen over regionale samenwerking:

- [Regionale samenwerking Utrecht leidt tot visie toekomstbestendige ouderenzorg](#)
- [Acht voorbeelden van triage is opbrengst van regionale samenwerking](#)
- [Regionaal samenwerken in de langdurige zorg heeft de toekomst](#)

tags:

[Regio Friesland](#) (14), [Samenwerking](#) (89)

thema:

[Duurzame medische zorg](#) (41)